

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	Jeugdaanpak gemeente Alblasserdam
Datum	23 oktober 2025
Portefeuillehouder:	J.W. Boersma en M. de Deugd-Bos
Schrijver	N.D. van Mierlo

Geachte leden van de gemeenteraad,

Naar aanleiding van meerdere incidenten waarbij de openbare orde is verstoord door jongeren en jongvolwassenen – zowel individueel als in groepsverband – heeft uw raad vragen gesteld over de aanpak van jeugdoverlast in Alblasserdam. Eerder hebben wij u laten weten dat wij u op een passend moment gaan informeren over de inzet op de jeugd- en groepsaanpak. De keuze om niet direct te reageren op afzonderlijke incidenten, kwamen voort uit zorg voor de privacy van betrokkenen. Informatie op casusniveau kan immers eenvoudig herleidbaar zijn tot individuele personen. We vinden het tegelijkertijd belangrijk u zorgvuldig en transparant te informeren. Dat is dan ook het doel van deze raadsinformatiebrief.

Opgroeien in gemeente Alblasserdam

Gemeente Alblasserdam telde in 2024 een totaal van 3.735 jongeren en jongvolwassenen in de leeftijdsgroep 10 tot en met 24 jaar. Eerder dit jaar hebben we u geïnformeerd over het beeld dat er ongeveer 50 jongeren en jongvolwassenen betrokken zijn bij de incidenten. Deze 50 jongeren hebben onze volle aandacht. Toch vinden we het belangrijk om in het begin van deze brief te benadrukken dat het overgrote deel van de jongeren in Alblasserdam zich sociaal goed gedraagt en opgroeit in een omgeving met voldoende beschermende factoren die bijdragen aan een veilige en gezonde ontwikkeling.

Burgemeester - politieoverleg

Tweewekelijks voert de burgemeester het gesprek met de teamleiding van politie Drechtsteden Buiten en wordt hij geïnformeerd over actualiteiten, trends en ontwikkelingen. Onderdeel van de agenda van dit overleg is onder andere jeugd(groepen) en veiligheid. Maar ook onderwerpen als de aanpak van georganiseerde criminaliteit of personen met onbegrepen gedrag komen ter sprake. In enkele gevallen is er soms sprake van samenhang tussen genoemde onderwerpen.

Bestuurlijke rapportage jeugd Alblasserdam

In juli 2024 werd de burgemeester door de politie geïnformeerd over 14 jongeren die met enige regelmaat in groepsverband in wisselende samenstellingen (nooit als totale groep) overlast veroorzaakten of strafbare feiten pleegden. Onder deze jongeren waren slachtoffers van een omvangrijke zedenzaak waarvoor inmiddels een veroordeling heeft plaatsgevonden. De politie gaf aan er rekening mee te houden dat het zedenmisdrijf mede geleid heeft tot een sterke groepsdynamiek en onderlinge verbondenheid.

Jeugdgroepen en individuele acties

Eerder dit jaar gaf de burgemeester aan dat het actuele beeld is dat er ongeveer 50 jongeren en/of jongvolwassenen in wisselende samenstelling, op wisselende locaties en op wisselende tijdstippen zich ophouden in Alblasserdam en omliggende gemeenten. De groep bestaat niet louter uit Alblasserdamse jongeren.

Connecties tussen jongeren ontstaan deels online en op het voortgezet – en beroepsonderwijs. Jeugdoverlast is steeds minder strikt plaatsgebonden.

Jeugdgroepen zijn van alle tijden en culturen. Samen optrekken in groepen maakt deel uit van een normaal proces van opgroeien en volwassen worden. Deze groepen hebben veel invloed op jongeren. Ook als het gaat om het plegen van delicten. Tot zo'n 75% van de jeugdcriminaliteit wordt gepleegd in jeugdgroepen en ontstaat door de dynamiek in een groep. (Bron: Wegwijzer Jeugd en Veiligheid). De jeugdnetwerken zijn steeds meer fluïde. Dat wil zeggen dat de samenstelling en de onderlinge rolverdeling voortdurend wisselen.

In de gemeente Alblasserdam zien we dat er zowel groepen jongeren als individuele jongeren met regelmaat overlast veroorzaken op verschillende plekken in ons dorp. Dit leidt tot gevoelens van onveiligheid, maatschappelijk ongenoegen en zorgen bij ouders en professionals. We treden ertegen op en tegelijkertijd weten we dat er achter dit gedrag behoefte is aan het krijgen van aandacht, perspectief en grenzen.

Verantwoordelijkheid ouder(s)

Ouders en verzorgers zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Helaas kunnen niet alle jongeren uit ons dorp, om uiteenlopende redenen, zorgeloos opgroeien. Dit kan een of meerdere redenen hebben, zoals complexe thuissituaties of een zorgbehoefte die niet kan worden vervuld.

Gezamenlijke inzet

De integrale jeugdaanpak is een gezamenlijke inzet van zorgprofessionals, jongerenwerk, politie, handhaving en gemeente. De integrale jeugdaanpak richt zich op het voorkomen van problemen bij jongeren, door ze vroegtijdig in beeld te krijgen. De genoemde partijen maken een overzicht (op basis van een groepsscan van de politie aangevuld met informatie van de andere partners) van personen die problematisch gedrag vertonen. Dit is gedrag dat plaatsvindt vanuit een problematische jeugdgroep dat herhaaldelijk de openbare orde en/of de veiligheid verstoort, overlast veroorzaakt, en/of crimineel van aard is.

De samenwerkingspartners

- **Jeugd-punt**

Het jongerenwerk wordt in Alblasterdam uitgevoerd door Jeugd-punt. De jongerenwerkers maken contact door het gesprek aan te gaan met jongeren en hun ouders/verzorgers. Daarnaast signaleren zij op straat, motiveren zij jongeren tot gewenst gedrag, geven voorlichtingen op scholen, voeden op, activeren en bieden laagdrempelige ondersteuning aan (kwetsbare) jongeren. Zij kennen de jongeren, de ouders en de scholen en weten aan te sluiten bij de leefwereld van de jeugd. Het jongerenwerk speelt een rol bij het voorkomen van problemen zoals overlast, schooluitval, werkloosheid, uitsluiting en radicalisering. Het jongerenwerk valt onder de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders.

- **Het Brughuis**

Het jeugdteam ondersteunt jongeren en ouders bij vragen over opvoeden, opgroeien en ontwikkeling. De professionals komen achter de voordeur om het gesprek met jongeren en ouders te hebben. Waar nodig zet het jeugdteam gespecialiseerde jeugdhulp in, daar waar nodig in afstemming met andere professionals. Als vrijwillige hulp niet meer toereikend is, kan het jeugdteam opschalen naar gedwongen hulp. Het doel blijft altijd dat jongeren en ouders zoveel mogelijk zelf weer verder kunnen, met de juiste ondersteuning, het juiste moment, met hun eigen netwerk.

- **Politie en handhaving**

De politie en handhaving hebben zicht wat er op straat gebeurt. Zij hebben een signalerende functie en werken preventief door met jongeren op straat in gesprek te gaan. Indien nodig en passend gaan zij met jongeren en hun ouders/verzorgers achter de voordeur het gesprek aan. Daarnaast treden zij op bij incidenten en werken zij ook reactief. De situatie wordt dan vastgelegd in een registratiesysteem. De politie maakt dan, indien passend, een (zorg) melding op die doorgezet wordt naar de juiste instantie, bijvoorbeeld Veilig Thuis. Bij strafrechtelijke incidenten maakt de politie een proces-verbaal op. Dit kan leiden tot een Halt-verwijzing bij geringe feiten of tot strafrechtelijke vervolging door het Openbaar Ministerie.

- **Jeugdboa**

Een jeugdboa is meer dan een reguliere handhaver met een taakaccent jeugd. De jeugdboa is inzetbaar als reguliere handhaver maar ook als de specialist in het monitoren van jeugdgroepen. Een jeugdboa heeft niet alleen het doel contact maken met een jeugdgroep maar gebruikt dit als instrument om de jeugdgroep in kaart te brengen. Ook bij een zeer lastige jeugdgroep weet de jeugdboa wat nodig is om het contact te onderhouden en zo nodig te herstellen. Op dit moment heeft de gemeente Alblasserdam geen jeugdboa. We zien hier wel de noodzaak van in en kunnen bij voldoende capaciteit een boa hiertoe opleiden.

De afstemming

- **Structureel overleg jeugd en veiligheid**

Het overleg jeugd en veiligheid is een structureel overleg van diverse ketenpartners die samenwerken om jongeren in beeld te krijgen en passende ondersteuning te bieden. Dit gebeurt onder regie van de adviseur openbare orde en veiligheid. Het Jeugd-punt, de politie, handhaving, leerplicht en het Brughuis sluiten aan bij dit overleg. In het overleg worden concrete afspraken gemaakt over wie wat oppakt, incidenten worden besproken en daarnaast wordt er ook op overstijgend niveau gekeken naar het snijvlak van zorg- en veiligheid. Samen zoeken de partners naar oplossingen voor knelpunten binnen de keten.

- **Drechtsteden-buiten overleg**

Er vindt naast lokaal ook structureel overleg plaats met verschillende omliggende gemeenten. Gelet op de fluide samenstelling van jongeren en verplaatsingen naar omliggende gemeenten en jongeren uit de omliggende gemeenten die in Alblasserdam worden gezien. Het is van belang dat professionals van deze gemeenten elkaar informeren.

Mogelijke interventies

Een interventie is een maatregel, voorziening, actie of handeling die erop is gericht het problematisch groepsgedrag te verminderen.

Een interventie kan onder meer bestaan uit:

Groepsgerichte interventies, zoals:

- een samenscholingsverbod;
- het organiseren van (een) activiteit(en) in samenwerking met het jongerenwerk;
- het aanspreken van jongeren in de groep op hun gedrag.

Gebiedsgerichte interventies, zoals:

- (intensivering van) toezicht op overlastlocaties;
- cameratoezicht, het plaatsen van verlichting en het inrichten van een hangplek;
- het organiseren van bijeenkomsten met ondernemers of omwonenden.

Persoonsgerichte interventies, zoals:

- het verzenden van brieven aan de individuele jeugdgroepleden en hun wettelijke vertegenwoordigers;
- een tijdelijk locatie- of contactverbod.
- het aanmelden van individuele jeugdgroepleden voor een passende (persoonsgerichte) aanpak, hulpverlening of ondersteuning.

De jeugdaanpak

De jeugdaanpak is gebaseerd op het 7-stappen model dat is ontwikkeld door Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). Het is een gestructureerd werkproces voor de aanpak van problematisch jeugdgroepgedrag door gemeenten en hun partners. Het doel is crimineel en overlastgevend gedrag te verminderen en jongeren perspectief te bieden, met stappen variërend van analyse en ambitie tot aan de organisatie van de aanpak.

De gemeente Alblasserdam heeft een lokale vertaling van dit model gemaakt.

Onze doelen zijn:

1. overlast stoppen;
2. ouders eerder betrekken;
3. eventuele hulpvragen van jongeren of hun ouders/verzorgers eerder in beeld krijgen.

Hieronder worden acht stappen uitgewerkt die het proces rondom overlastgevende jongeren beschrijven. Per stap wordt toegelicht hoe dit in de praktijk verloopt en welke aandachtspunten of ontwikkelkansen er zijn binnen de uitvoering.

Stap 1:

Politie en handhaving zijn aanwezig op straat, reageren op meldingen en treden op bij overlast en geconstateerde strafbare feiten. Zij verwerken deze mutaties in hun systemen. Vastleggen is belangrijk: waar en wanneer worden jongeren aangetroffen. Wat doen ze (wat is de overlast/incident) en wie zijn het?

Dit gebeurt door zowel de politie als door handhaving. Deze mutaties worden, indien passend voor dit overleg, bespreekbaar gemaakt tijdens het jeugd en veiligheid. Gedurende dit overleg wordt er een plan gemaakt: wat is de context, wat is er gebeurd, welke inzet is er nodig en door wie. Ook worden deze jongeren geëvalueerd bij het volgende overleg om te bespreken of de inzet heeft geleid tot een stabiele situatie.

Stap 2

Als de groep van overlastgevende jeugd toeneemt, gaan we de ouders hierover informeren. Dit kan door de jongerenwerker of een wijkagent. De boodschap is: weet

dat je kind buiten bij een groep is die overlast veroorzaakt. Het uitgangspunt is dat we dit gesprek persoonlijk voeren aan huis. Alleen bij grote uitzondering wordt hiervan afgeweken.

Actiehouder: jongerenwerker / politie

Deze jongeren kunnen besproken worden tijdens het jeugd en veiligheid overleg. In overleg met de verschillende disciplines, kan worden besloten dat de jongerenwerker of de wijkagent in gesprek gaat met de desbetreffende jongeren en hun ouders.

Stap 3

Als een jongere aanwezig is bij:

- 1 incident;
- 2 keer een overlastgevende situatie;
- 3 keer een overlastlocatie

Dan gaan jongerenwerker en/of politie langs bij jongeren en hun ouders. Doel is om tijdens dit gesprek aan te geven dat de jongere aanwezig is geweest bij bovengenoemde situaties en uitleggen wat de consequenties zijn van het gedrag van de groep en daardoor het individu. Ook wordt gevraagd of er een hulpvraag is.

In de praktijk blijkt dat deze richtlijn niet altijd goed uitvoerbaar is. Dat we er later dan gewenst tijdens het veiligheidsoverleg ontdekken dat iemand vaker is betrokken bij incidenten/overlast. Dan zullen we alsnog een fysiek huisbezoek door politie en jongerenwerk laten brengen.

Stap 4

Stap 4 betreft boetes. Als de politie boetes uit gaat schrijven, informeert zij de partners hierover. Hierbij wordt ook onderzocht of een verwijzing naar Halt een geschikte afdoening is. Deze afstemming wordt vooraf gedaan. De praktijk laat zien dat er in enkele gevallen zaken op andere wijze worden afgedaan of wordt volstaan met waarschuwen in plaats van verbaliseren. We houden elkaar hier scherp op door hier binnen de politie blijvend aandacht voor te vragen.

Stap 5

De gemeente stuurt een brief met een waarschuwing naar jongeren en hun ouders. De boodschap is dat we signalen dat de aangeschreven jongere negatief opvalt, dat we ons zorgen om hem maken en dat voorzetting van dit gedrag consequenties kunnen hebben; tevens staan in de brief gegevens van jongerenwerk en Het Brughuis, zodat de jongeren en de ouders bij een hulpvraag hiervan gebruik kunnen maken van.

Stap 6

Als de jongere onderdeel blijft van overlastgevende jeugdgroep (en/of zelf ook overlast veroorzaakt/betrokken is bij incidenten/etc), wordt de jongere uitgenodigd op

het gemeentehuis voor een stopgesprek. Dan wordt opnieuw hulp aangeboden.

Dit wordt ingezet door de politie en gaat in overleg met de gemeente. Daar waar nodig kan de gemeente hierbij ondersteunen en kan er opgeschaald worden. Het kan dus zijn dat de gemeente met jongeren en/of hun ouders/verzorgers in gesprek gaat, dit gebeurt ook in samenwerking met de politie en/of andere samenwerkingspartners zoals het Brughuis of Jeugd-punt.

Stap 7

Als het stopgesprek niet werkt, volgen bestuursrechtelijke maatregelen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een gebiedsverbod of gedragsaanwijzing, indien nodig gecombineerd met een last onder dwangsom

“Stap 8”

In onze lokale vertaling van het 7 stappenmodel hebben we een laatste stap “stap 8” toegevoegd. Vaak zal bij stap 8 sprake zijn van problemen op 2 van de 3 thema's: zorg, bestuursrecht en strafrecht. In dit geval kan een melding bij het Zorg- en Veiligheidshuis ZHZ gedaan worden. (In sommige gevallen zijn al eerder op 2 van de 3 thema's problemen en kan de melding al eerder worden gedaan).

Actiehouder: gemeente, politie, Raad voor de Kinderbescherming, zorginstanties, bijvoorbeeld het Brughuis.

De gemeente heeft in een aantal situaties melding gedaan bij het Zorg- en Veiligheidshuis ZHZ. Dit heeft geleid tot trajecten voor deze jongeren.

Actuele situatie Alblasserdam

We handelen in Alblasserdam op basis van het 7 stappen model met ruimte voor maatwerk als dat nodig is. Dit betekent dat we voor de bij ons bekende jongeren in verschillende stappen van het model zitten. Bij een aantal jongeren acteren we in één van de eerste stappen en voor een aantal jongeren zijn wel al in de laatste stappen actief en zijn er in enkele gevallen al trajecten in het Zorg- en Veiligheidshuis van toepassing en/of lopen er strafrechtelijke trajecten.

Concrete voorbeelden zijn de waarschuwingsbrieven die namens de burgemeester en de teamchef van het basisteam Drechtsteden-Buiten zijn uitgereikt aan overlastgevende jongeren en hun ouders. En ook is er maatwerk verricht door een gezin succesvol te begeleiden naar herhuisvesting, om daardoor zowel het gezin als de jongeren die deel uitmaakten van de jeugdgroep in stabiliteit te brengen.

Ambulante aanwezigheid van handhaving, politie en jongerenwerk is zeer noodzakelijk. Echter vanwege de beperkte capaciteit die we op dit moment ter beschikking hebben, hebben we niet altijd de mogelijkheden om hierop in te zetten. Wel zorgen we dat de beschikbare capaciteit bij jongerenwerk en handhaving zo

gericht mogelijk wordt ingezet. Daarnaast bespreekt de burgemeester tijdens zijn tweewekelijkse overleggen regelmatig de inzet van de politie. Een aantal specifieke locaties krijgt daarbij extra aandacht.

Helaas zien wij ook dat het reguliere systeem in de zorgketen binnen de Drechtsteden niet altijd sluitend is, met als gevolg dat de behoefte van jongeren niet altijd aansluit op het reguliere systeem. Hierdoor is het voor ons soms lastig om voldoende grip te houden op onze jongeren. We zijn ons hiervan bewust en bespreken onze dilemma's en denken na over mogelijke oplossingen. Dit doen wij samen met onze verschillende samenwerkingspartners, zodat we de verbinding tussen zorg en veiligheid kunnen versterken.

Afsluitend

Wat precies de impact van de aanpak is, is moeilijk te concretiseren. Hoe toon je aan wat je hebt voorkomen? De jeugdaanpak heeft twee kanten. We moeten grenzen stellen en repressief optreden én we moeten perspectief bieden. Een stevige aanpak gaat voor onze jongeren altijd gepaard met zorg.

Naast de aanpak monitoren wij de trends en blijven onze professionals op de hoogte van wat er regionaal en ook landelijk speelt. Zo maken wij de vertaling wat dit lokaal betekent voor onze jeugdaanpak, hierover hebben wij overleg met de omliggende gemeenten.

We kunnen stellen dat het, mede door de verharding van de maatschappij die ook Alblasserdam treft, noodzakelijk is dat de stappen intensiever worden ingezet. Waarbij we vooral doelen op de operationele uitvoeringscapaciteit. Meer ambulante jongerenwerk en handhavers expertise op jeugd is noodzakelijk en zullen in grote mate positief bijdragen aan de veiligheid en het veiligheidsgevoel. Ook gaan we de inzet van de professionals in het veiligheidsteam in het Brughuis meer zichtbaar maken. Omdat de uitvoering van de aanpak plaats zal moeten vinden binnen de gestelde financiële kaders gaan we met u als raad graag het gesprek aan over hoe we deze intensivering kunnen realiseren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

De secretaris
M. van Hall

De burgemeester
J.W. Boersma